

THE PALIVERSE PROJECT

Το σύμπαν της σοφίας του Βούδα

Υποσχόλια (Tīkā)

Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια (Sutta Piṭaka - Tīkā)

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια (1. Dīgha Nikāya - Tīkā)

3. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα
(3. Pāthikavaggaṭīkā)

3. Σχόλια για την ομιλία για τον παγκόσμιο μονάρχη
(3. Cakkavattisuttavaṇṇanā)

PaliVerse

1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια

3. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα

3. Cakkavattisuttavaṇṇanā

Attadīpasaraṇatāvaṇṇanā

80. Uttānaṃ vuccati pākaṭaṃ, tappaṭikkhepena anuttānaṃ apākaṭaṃ, paṭicchannaṃ, apacuraṃ, duviññeyyañca. Anuttānaṃ padānaṃ vaṇṇanā anuttānapadavaṇṇanā. Uttānapadavaṇṇanāya payoṇābhāvato anuttānaggahaṇaṃ. “Mātulā”ti itthiliṅgavasena laddhanāmo eko rukkho, tassā āsannappadesa māpitattā nagarampi “mātulā” tveva paññāyittha. Tena vuttaṃ “mātulāyanti evaṃ nāmake nagare”ti. Avidūreti tassa nagarassa avidūre.

Kāmañcettha sutte “bhūtapubbaṃ, bhikkhave, rājā daḥhanemi nāma ahoṣī”tiādinā atītavaṃsadīpikā kathā ādito paṭṭhāya āgatā, “aḍḍhateyyavassasatāyukānaṃ manussānaṃ vassasatāyukā puttā bhavissanti”tiādinā pana savisesaṃ anāgatatthapaṭisaṃyuttā kathā āgatāti vuttaṃ “anāgatavaṃsadīpikāya suttantakathāyā”ti. Anāgatatthadīpanaṃhi acchariyaṃ, tatthāpi anāgatassa sammāsambuddhassa paṭipattikittanaṃ acchariyatamaṃ. Samāgamenāti sannipātena.

“Bhattaggaṃ amanāpa”ntiādi kevalaṃ tesaṃ parivittakamattaṃ. Amanāpanti amanuññaṃ. Buddhesu kato appakopi aparādho appako kāro viya garutaravipākoti āha “buddhehi saddhiṃ...pe... sadisaṃ hoti”ti. Tatrāti tasmaṃ mātulanagarassa samīpe, tassaṃ vā parisāyaṃ.

Attadīpāti ettha kāmaṃ yo paro na hoti, so attāti sasantāno “attā”ti vuccati, hitasukhesibhāvena pana attanibbisesattā dhammo idha “attā”ti adhippeto. Tenāha “attā nāma lokiya lokuttaro dhammo”ti. Dvidhā āpo gato etthāti dīpo, oghena anajjhotthato bhūmibhāgo. Idha pana kāmoghādīhi anajjhottharaṇīyattā dīpo viyāti dīpo, attā dīpo paṭiṭṭhā etesanti attadīpā. Tenāha “attānaṃ dīpa”ntiādi. Dīpabhāvo cettha paṭisaraṇatāti āha “idaṃ tasseeva vevacana”nti.

Aññasaraṇapaṭikkhepavacananti aññasaraṇabhāvapaṭikkhepavacanāṃ. Idañhi na aññaṃ saraṇaṃ katvā viharaṇasseva paṭikkhepavacanāṃ, atha kho aññaṃ saraṇasabhāvasseva paṭikkhepavacanāṃ tappaṭikkhepe ca tena itarassāpi paṭikkhepasiddhito. Tenāha “na hī”tiādi. Idāni tamevatthaṃ suttantarena sādhetuṃ “vuttampi ceta”ntiādi. Yadi ettha pākatiko attā icchito, kathaṃ tassa dīpasaraṇabhāvo, tasmā adhippāyiko ettha attā bhavēyyāti pucchati “ko panettha attā nāmā”ti. Itaro yathādhippetaṃ attānaṃ dassento “lokiya lokuttaro dhammo”ti. Dutiyavāropi paṭhamavārasseva pariyāyabhāvena desitoti dassetuṃ “tenāhā”tiādi vuttaṃ.

Gocareti bhikkhūnaṃ gocarattānabhūte. Tenāha “carituṃ yuttattāhāne”ti. Saketi kathaṃ panāyaṃ bhikkhūnaṃ sakoti āha “pettike visaye”ti. Pitito sammāsambuddhato āgatattā “ayaṃ tumhākaṃ gocaro”ti tena uddiṭṭhattā pettike visayeti. Carantanti sāmīatthe upayogavacananti āha “ayamevattho”ti, carantānanti

ca attho, tenāyaṃ vibhattivipallāsenapi vacanavipallāsenapīti dasseti. Kilesamāraṣṣa otārālābheneva itaramārānampi otārālābho veditabbo. Ayaṃ panatthoti gocare caraṇaṃ sandhāyāha, vatthu pana byatirekamukhena āgataṃ.

Sakuṇe hantīti sakuṇagghi, mahāsenasakuṇo. Ajjhappattāti abhibhavanavasena pattā upagatā. Na myāyanti me ayaṃ sakuṇagghi nālaṃ abhavissa.

Naṅgalakaṭṭhakaraṇanti naṅgalena kasitappadeso. Leḍḍuṭṭhānanti leḍḍūnaṃ uṭṭhapitaṭṭhānaṃ. Sake baleti attano balahetu. Apatthaddhāti avagāḷhatthambhā sañjātathambhā. Assaramānāti avhāyanti.

Mahantaṃ leḍḍunti naṅgalena bhinnaṭṭhāne sukkhatāya tikhiṇasiṅgaayoghanasadisaṃ mahantaṃ leḍḍuṃ. Abhiruhitvāti tassa adhobhāgena attanā pavisitvā nilīnayoggappadesaṃ sallakkhetvā tassupari caṅkamanto assaramāno aṭṭhāsi. “Ehi kho”tiādi tassa assaramānākāradassanaṃ. Sannayhāti vātaggaṇavasena ubho pakkhe samaṃ ṭhapetvā. Paccupādīti pāvīsi. Tatthevāti yattha pubbe lāpo ṭhito, tattheva leḍḍumhi. Uranti attano urappadesaṃ. Paccatāḷesiṭi pati atāḷesi sārambhavasena vegena gantvā paharaṇato vidhārentī patāḷesi. Āramaṇanti paccayaṃ. “Avasara”nti keci.

“Kusalāna”nti evaṃ pavattāya desanāya ko anusandhi? Yathāanusandhi eva. Ādito hi “attadīpā, bhikkhave, viharathā”tiādinā yeva attadhammapariyāyena lokiyalokuttaradhammā gahitā, te yevettha kusalaggahaṇena gahitāti. Anavajjalakkaṇānanti avajjapaṭipakkhasabhāvānaṃ. “Avajjarahitasabhāvāna”nti keci. Tattha purime atthavikappe vipākadhammadhammā eva gahitā, dutiye pana vipākadhammāpi. Yadi evaṃ, kathaṃ tesaṃ samādāya vattananti? Na kho panetaṃ evaṃ daṭṭhabbaṃ “vipākadhammā sīlādi viya samādāya vattitabbā”ti. Samādānanti pana attano santāne sammā ādānaṃ paccayavasena pavatti yevāti daṭṭhabbaṃ. Vipākadhammā hi paccayavisesehi sattasantāne sammadeva āhitā āyuādisampattivisesabhūtā uparūparikusalavisesupattiyā upanissayā hontīti vadanti. Puññaṃ pavaḍḍhatīti ettha puññaṃ uttarapadalopenāyaṃ niddesoti āha “puññaṃ phalaṃ vaḍḍhatī”ti. Puññaṃ phalaṃ ca ekadesasarūpekasesena vuttaṃ “puññaṃ ca puññaṃ phalaṃ ca puññaṃ phalaṃ”nti āha “uparūpari puññaṃ pi puññaṃ vipākopi veditabbo”ti.

“Mātāpitūna”ntiādi nidassanamattaṃ, tasmā aññaṃ pi evarūpaṃ hetūpanissayaṃ kusalaṃ daṭṭhabbaṃ. Sinehavasenaṇti upanissayabhūtassa sinehassa vasena, na sampayuttassa. Na hi sinehasampayuttaṃ nāma kusalaṃ atthi. Mudumaddavacittanti mettāvasena ativiya maddavantaṃ cittaṃ. Yathā matthakappattaṃ vaṭṭagāmikusalāṃ dassetuṃ “mātāpitūnaṃ ...pe... mudumaddavacitta”nti vuttaṃ, evaṃ matthakappattameva vivaṭṭagāmikusalāṃ dassetuṃ “cattāro satī...pe... bodhipakkhiyadhammā”ti vuttaṃ. Tadaññepi pana dānasīlādidhammā vaṭṭassa upanissayabhūtā vaṭṭagāmikusalāṃ vivaṭṭassa upanissayabhūtā vivaṭṭagāmikusalanti veditabbā. Pariyosānanti phalavisesāvatthāya phaladāya koṭi sikhāppatti, devaloke ca pavattisirivibhavoti pariyosānaṃ “manussaloke”ti visesitaṃ, manussalokavaseneva cāyaṃ desanā āgatāti. Maggaphalanibbānasampatti pariyosānanti yojanā. Vivaṭṭagāmikusalassa vipākaṃ suttapariyosāne dassissati “atha kho, bhikkhave, saṅkho nāma rājā”tiādinā.

Daḷhanemicakkavattirājakathāvaṇṇanā

81. Idhāti imasmiṃ “kusalānaṃ, bhikkhave, dhammāna”ntiādinā suddesanaṃ

āraddhaṭṭhāne vaṭṭavivaṭṭagāmibhāvena sādharmaṇe kusalaggahaṇe. Tattha vaṭṭagāmikusalānusandhivasena “bhūtapubbaṃ bhikkhave”ti desanaṃ ārabhi, ārabhanto ca desiyamānamattaṃ. Dhammapaṭiggāhakānaṃ bhikkhūnaṃ saṅkhepato evaṃ dīpetvā ārabhīti dassetuṃ “bhikkhave”tiādi vuttaṃ, paṭhamam tathā adīpentopi bhagavā atthato dīpeti viyāti adhippāyo.

82. Īsakampīti appamattakampi. Avasakkitanti ogatabhaṭṭhaṃ. Nemiabhimukhanti nemippadesassa sammukhā. Bandhiṃsu cakkaranassa osakkitānosakkitabhāvaṃ jānituṃ. Tadevanti yathāvuttaṭṭhānā cavanaṃ. Atibalavadoseti rañño balavati anatte upaṭṭhite sati.

Appamattoti rañño āṇāya pamādaṃ akaronto.

Ekasamuddapariyantamevāti jambudīpameva sandhāya vadati. So uttarato assakaṇṇapabbatena paricchinnaṃ hutvā attānaṃ parikkhipitvā ṭhitaekasamuddapariyanto. Puññiddhivasenāti cakkavattibhāvāvahāya puññiddhiyā vasena.

83. Evaṃ katvāti kāsāyāni vatthāni acchādetvā. Sukataṃ kammanti dasakusalakammapathameva vadati.

“Dasavidhaṃ, dvādasavidha”nti ca vuttavibhāgo parato āgamissati. Pūrentenevāti pūretvā ṭhiteneva. Niddoseti cakkavattivattassa paṭipakkhabhūtānaṃ dosānaṃ apagamane niddose. Cakkavattīnaṃ vatteti cakkavattirājūhi vattitabbavatte. Bhāvinī bhūte viya hi upacāro yathā “agamā rājagahaṃ buddho”ti.

Adhigatacakkavattibhāvāpi hi te tattha vattantevāti tathā vuttaṃ.

Cakkavattiarīyavattavaṇṇanā

84. Aññathā vattituṃ adento so dhammo adhiṭṭhānaṃ etassāti tadadhiṭṭhānaṃ, tena tadadhiṭṭhānena cetasā. Sakkarontoti ādarakiriyāvasena karonto. Tenāha “yathā”tiādi. Garuṃ karontoti pāsāṇacchattaṃ viya garukaraṇavasena garuṃ karonto. Tenevāha “tasmiṃ gāravuppattiyā”ti. Mānentoti sambhāvanāvasena manena piyāyanto. Tenāha “tamevā”tiādi. Evaṃ pūjayato apacāyato evaṇca yathāvuttasakkārādisambhavoti taṃ dassetuṃ “taṃ apadisitvā”tiādi vuttaṃ. “Dhammādhīpatibhūto āgatabhāvenā”ti iminā yathāvuttadhammassa jeṭṭhakabhāvena purimapurimataaattabhāvesu sakkacca samupacitabhāvaṃ dasseti. “Dhammaseneva sabbakiriyānaṃ karaṇenā”ti etena ṭhānanisajjādīsu yathāvuttadhammaninnaṇapabbhārabhāvaṃ dasseti. Assāti rakkhāvaraṇaguttiyā. Paraṃ rakkhanto aññaṃ diṭṭhadhammikādianatthato rakkhanto teneva paratthasāadhanena khantiādiguṇena attānaṃ tato eva rakkhati. Mettacittatāti mettacittatāya. Nivāsanapārupanagehādīnaṃ sītunhādipaṭibāhanena āvaraṇaṃ. Anto janasminti abbhantarabhūte puttadārādijane.

“Sīlasaṃvare patiṭṭhāpehī”ti iminā rakkhaṃ dasseti, “vatthagandhamālādīni dehī”ti iminā āvaraṇaṃ, itarena guttiṃ. Bhattavetasampadānenapīti pi-saddena sīlasaṃvare patiṭṭhāpanādīni sampiṇḍeti. Eeva nayo ito paresupī pi-saddaggahaṇesu. Nigamo nivāso etesanti negamā, evaṃ jānapadāti āha “nigamavāsino”tiādi.

Navavidhā mānamadāti “seyyohamasmī”tiādi nayappavattiyā navavidhā mānasaṅkhātā madā. Māno eva hettha pamajjanākārena pavattiyā mānamado. Sobhane kāyikavācasikakamme ratoti sūrato u-kārassa dīghaṃ katvā, tassa bhāvo soraccaṃ, kāyikavācasiko avītikkamo, sabbaṃ vā kāyavacīsucaritaṃ. Suṭṭhu oratoti sorato, tassa bhāvo soraccaṃ, yathāvuttameva sucaritaṃ. Rāgādīnanti rāgadosamohamānādīnaṃ. Damanādīhīti damanasamanapariniḥḥāpanehi. Ekamattānanti ekaṃ cittaṃ, ekaccaṃ attano cittanti attho. Rāgādīnañhi pubbabhāgiyaṃ damanādipaccekaṃ icchitabbaṃ, na maggakkhaṇe viya ekajjhaṃ paṭisaṅkhānamukhena pajahanato. Ekamattānanti vā vivekavasena ekaṃ ekākinaṃ attānaṃ. Kāle kāleti tesamā santikaṃ upasaṅkamitabbe kāle kāle.

Idha ṭhatvāti “idaṃ kho, tāta, ta”nti evaṃ nigamanavasena vuttaṭṭhāne ṭhatvā. Vattanti ariyacakkavattivattaṃ. Samānetabbanti “dasavidhaṃ, dvādasavidha”nti ca heṭṭhā vuttagaṇanāya ca samānaṃ kātabbaṃ anūnaṃ anadhikaṃ katvā dassetabbaṃ. Adhammarāgassāti ayuttaṭṭhāne rāgassa. Visamalobhassāti yuttaṭṭhānepi ativiya balavabhāvena pavattalobhassa.

Cakkaratanapātubhāvavaṇṇanā

85. Vattamānassāti paripuṇṇe cakkavattivatte vattamānassa, no aparipuṇṇeti āha “pūretvā vattamānassā”ti. Kittāvatā panassa pāripūrī hotīti? Tattha “katādhikārassa tāva heṭṭhimaparicchadena dvādasahipi saṃvaccharehi pūrati, pañcavīsatiyā, paññāsāya vā saṃvaccharehi. Ayañca bhedo dhammacchandassapi tikkhamajjhamudutāvasena, itarassa tato bhiyyopī”ti vadanti.

Dutiyādicakkavattikathāvaṇṇanā

90. Attano matiyāti paramparāgataṃ purāṇaṃ tantim pavenim laṅghitvā attano icchitākārena. Tenāha “porāṇaka”ntiādi.

Na pabbantīti samiddhiyā na pūrenti, phītā na hontīti attho. Tenāha “na vaḍḍhantī”ti. Tathā cāha “katthaci suññā hontī”ti. Tattha tattha rājakicce rañña amā saha vattantīti amaccā, yehi vinā rājakiccaṃ nappavattati. Paramparāgatā hutvā rañño parisāya bhavāti pārisajjā. Tenāha “parisāvacarā”ti. Tasmim ṭhānantare ṭhapitā hutvā rañño āyaṃ, vayañca yāthāvato gaṇentīti gaṇakā. Jātikulasutācārādivasena puthuttaṃ gatattā mahatī mattā etesanti mahāmattā, te pana mahānubhāvā amaccā evāti āha “mahāamaccā”ti. Ye rañño hatthānikādīsu avatṭhitā, te anīkatṭhāti āha “hatthiācariyādayo”ti. Mantam paññaṃ asitā hutvā jīvantīti mantassājīvino, matisājīvāti attho, ye tattha tattha rājakicce upadesadāyino. Tenāha “mantā vuccati pañña”tiādi.

Āyuvaṇṇādiparihānikathāvaṇṇanā

91. Balavalobhattāti “imasmiṃ loke idāni daliddamanussā nāma bahū, tesamā sabbesaṃ dhane anuppadiyamāne mayhaṃ kosassa parikkhayo hotī”ti evaṃ uppannabalavalobhattā. Uparūparibhūmīsūti chakāmasaggasaṅkhātāsu uparūparikāmbhūmīsū. Kammasa phalaṃ aggaṃ nāma, tam panettha uddhagāmīti āha “uddham aggaṃ assā”ti. Sagge niyuttā, saggappayojanāti vā sovaggikā. Dasannaṃ visesānanti dibbaāyuvaṇṇayasasukhaādhipateyyānañceva dibbarūpādīnañca phalavisesānaṃ. Vaṇṇaggahaṇena cettha sako attabhāvavaṇṇo gahito, rūpaggahaṇena bahiddhā rūpārammaṇaṃ.

92. Suṭṭhu nisiddhanti yathāyaṃ iminā attabhāvena adinnaṃ ādātuṃ na sakkoti, evaṃ sammadeva tato nisedhitaṃ katvā. Mūlahatanti jīvitā voropanena mūle eva hataṃ.

96. Rāgavasena caraṇaṃ carittaṃ, carittameva cārittaṃ, methunanti adhippāyo, taṃ pana “paresaṃ dāresū”ti vuttattā “micchācāra”nti āha.

100. Paccaṇīkadiṭṭhīti “atthi dinna”ntiādikāya sammādiṭṭhiyā paṭipakkhabhūtā diṭṭhi.

101. Mātucchādikā upari sayameva vakkhati. Atibalavalobhoti ativiya balavā bahalakilesa, yena akāle, adese ca pavattati. Micchādhammoti micchā viparīto avisabhāgavatthuko lobhadhammo. Tenāha “purisāna”ntiādi.

Tassa bhāvoti yena mettākaruṇāpubbaṅgadena cittaṃ puggalo “matteyyo”ti vuccati, so tassa yathāvuttacittuppādo, taṃsamutṭhānā ca kiriyā matteyyatā. Tenāha “mātari sammā paṭipattiyā etaṃ nāma”nti. Yā sammā pajjitabbe sammā appaṭipatti, sopi doso agāravakiriyādibhāvato. Vipapaṭipattiyaṃ pana vattabbameva natthīti āha “tassā abhāvo ceva tappaṭipakkhatā ca amatteyyatā”ti. Kule jeṭṭhānanti attano kule vuddhānaṃ mahāpitucūlapitujēṭṭhakabhātikādīnaṃ.

Dasavassāyukasamayavaṇṇanā

103. “Ya”nti iminā samayo āmaṭṭho, bhummatthe cetaṃ paccattavacananti āha “yasmaṃ samaye”ti. Alaṃ patinoti alaṃpateyyā. Tassā pariyattatā bhariyābhāvenāti āha “dātuṃ yuttā”ti. Aggarasānīti madhurabhāvena, bhesajjabhāvena ca aggabhūtarasāni.

Dippissantīti paṭipakkhabhāvena samujjalissantīti. Tenāha “kusalantipi na bhavissatī”ti. Aho purisoti mātādīsipi īdiso, aññesaṃ kesaṃ kiṃ vissajjessati, aho tejavapurisoti.

Gehe mātugāmaṃ viyāti attano gehe dāsibharyābhūtamātugāmaṃ viya. Missībhāvanti mātādīsu bhariyāya viya cārittasaṅkamaṃ.

Balavakopoti hantukāmatāvasena uppattiyā balavakopo. Āghātetīti āhanati, attano kakkhaḷapharusabhāvena cittaṃ vibādhatīti attho. Nissayadahanaraso hi doso. Byāpādetīti vināseti, manopadūsanato manassa pakopanato. Tibbanti tikkhaṃ, sā panassa tikkhatā sarīre avahantepe sinehavatthūṃ laṅghitvāpi pavattiyā veditabbāti āha “piyamānassapī”tiādi.

104. Kappavināso kappo uttarapadalopena, antarāva kappo antarakappo. Taṇhādibhedo kappo etassa atthīti kappo, sattalokoti āha “antarāva lokavināso”ti. Svāyaṃ antarakappo katividho, kathañcassa sambhavo, kiṃ gatikoti antogadhaṃ codanaṃ sandhāyāha “antarakappo ca nāmā”tiādi. Lobhussadāyāti lobhādhiḥkāya pajāya vattamānāya.

Evaṃ cintayimsūti pubbe yathānussavānussaraṇena, attano ca āyuvissesassa labhanato. Gumbalatādīhi gahanaṃ ṭhānanti gumbalatādīhi sañchannatāya gahanabhūtaṃ ṭhānaṃ. Rukkhehi gahananti rukkhehi niranantarānīcetihi gahanabhūtaṃ. Nadīvidugganti chinnatāṭhāhi nadīhi orato, pārato ca viduggaṃ. Tenāha “nadīna”ntiādi. Pabbatehi visamaṃ pabbatantaraṃ. Pabbatesu vā chinnatāṭhesu durārohaṃ visamaṭṭhānaṃ. Sabhāgeti jīvanavasena samānabhāge sadise karissantīti.

Āyuvaṇṇādivaḍḍhanakathāvaṇṇanā

105. Āyatanti vā dīghaṃ cirakālikāṃ. Maraṇavasena hi ñātikkhaya āyato apunarāvattanato, na rājabhayādinā ukkamanavasena punarāvattiyāpi tassa labbhanato. Osakkeyyāmāti orameyyāma. Viramaṇampi atthato pajahanameva pariccajanabhāvatoti āha “pajaheyyāmāti attho”ti. Sīlagabbhe vaḍḍhitattāti mātu, pitu ca sīlavantatāya tadavayavabhūte gabbhe vaḍḍhi “sīlagabbhe vaḍḍhitā”ti vuttā, etena utuāhārassa viya tadaññassāpi bāhirassa paccayassa vasena sattasantānassa visesādhānaṃ hotīti dasseti. Yaṃ panettha vattabbaṃ, taṃ brahmajālaṭikāyaṃ vuttameva. Khetavisuddhiyāti adhiṭṭhānabhūtavatthuisuddhiyā. Nanu ca taṃ visesādhānaṃ jāyamānaṃ rūpasantatiyā eva bhaveyyāti? Saccametaṃ, rūpasantatiyā pana tathā āhitavisesāya arūpasantatipi laddhūpakārā eva hoti tappaṭibaddhavuttibhāvato. Yathā kabaḷikārāhārena upatthambhite rūpakāye sabbopi attabhāvo anuggahito eva nāma hoti, yathā pana rañño cakkavattino puññavisesaṃ upanissāya tassa itthiratanādīnaṃ anaññasādhāraṇā te te visesā sambhavanti tabbhāve bhāvato, tadabhāve ca abhāvato, evameva tasmīṃ kāle mātāpitūnaṃ yathāvuttapuññavisesaṃ upanissāya tesāṃ puttānaṃ jāyamānānaṃ dīghāyukatā khetavisuddhiyāva hotīti veditabbā saṃvegadhammachandādisamupabrūhitāya tadā tesāṃ kusalacetanāya tathā ulārabhāvena samuppajjanato. Etthāti imasmīṃ manussaloke, tatthāti yathāvuttaṃ kusaladhammaṃ samādāya vattamāne sattanikāye. Tatthevāti tasmīṃyeva sattanikāye. “Attanova sīlasampattiyā”ti vuttaṃ sasantatipariyāpannassa dhammassa tattha visesappaccayabhāvato. Khetavisuddhipi pana idhāpi paṭikkhipituṃ na sakkā.

Koṭṭhāsāti cattārīsavassāyukātiādayo asītivassasahassāyukapariyosānā ekādasa koṭṭhāsā. Adinnādānādīhīti ādi-saddena kule jeṭṭhāpacāyikāpariyosānānaṃ dasannaṃ pāpakotṭhāsānaṃ gahaṇaṃ.

Saṅkharājaupattivaṇṇanā

106. Evaṃ uppajjanakataṇhāti evaṃ vacībhedaṃ pāpanavasena pavattā bhuñjitukāmatā. Anasananti kāyikakiriyāsamatthatahetubhūto sarīrasaṅkoco. Tenāha “avipphārikabhāvo”tiādi. Ghananivāsantanti gāmanigamarājadhānīnaṃ ghananiviṭṭhataṃ aññamaññassa nātidūravattitaṃ. Nirantarapūritoti nirantaraṃ viya puṇṇo tatrupagānaṃ sattānaṃ bahubhāvato.

Metteyyabuddhuppādavaṇṇanā

107. Kiñcāpi pubbe vaḍḍhamānakavasena desanā āgataṃ, idaṃ pana na vaḍḍhamānakavasena vuttaṃ. Kasmāti ce āha “na hī”tiādi. Sattānaṃ vaḍḍhamānāyukakāle buddhā na nibbattanti saṃsāre saṃvegassa dubbibhāvanīyattā. Tato vassasatasahassato orameva buddhuppādakālo.

108. Samussitaṭṭhena yūpo viyāti yūpo, yūpanti ettha sattā anekabhūmikūṭāgārovarakādivantatāyāti yūpo, pāsādo. Rañño hetubhūtenāti hetuatthe karaṇavacanantidassetiussāhasampattiādinā. Mahatā rājānubhāvena, mahatā ca kittisaddena samannāgatattā catūhi saṅgahavatthūhi mahājanassa rañjanato mahāpanādo nāma rājā jāto. Jātaketi mahāpanādajātake.

Panādo nāma so rājāti “atīte panādo nāma so rājā assosī”ti attabhāvantaratāya attānaṃ paraṃ viya niddisati. Āyasmā hi bhaddajitthero attanā ajjhāvutthapubbaṃ suvaṇṇapāsādaṃ dassetvā evamāha. Yassa yūpo suvaṇṇayoti yassa rañño ayaṃ yūpo pāsādo suvaṇṇayo suvaṇṇamayo. Tiriyaṃ soḷasubbedhoti vitthārato soḷasasarapātappamāṇo, so pana aḍḍhayojanappamāṇo hoti. Ubbhamāhu saḥassadhāti ubbhaṃ uccabhāvaṃ assa pāsādassa saḥassadhā saḥsakaṇḍappamāṇaṃ āhu, so pana yojanato pañcavīsatiyojanappamāṇo hoti. Keci panettha gāthāsukhatthaṃ “āhū”ti dīghaṃ kataṃ, ahu ahosīti atthaṃ vadanti.

Saḥsakaṇḍoti saḥsabhūmiko, “saḥsakhaṇḍo” tipi pāṭho, so eva attho. Satageṇḍūti anekasataniyūhako. Dhajālūti tattha tattha niyūhasikharādīsu patiṭṭhapitehi sattidhajavīraṇḍadhajādīhi dhajehi sampanno. Haritāmayoti cāmīkarasuvaṇṇamayo. Keci pana haritāmayoti “haritamaṇiparikkhaṭo”ti vadanti. Gandhabbāti naṭā. Chasaḥassāni sattadhāti chamattāni gandhabbasahassāni sattadhā tassa pāsādassa sattasu ṭhānesu rañño abhiramāpanatthaṃ naccimṣūti attho. Te evaṃ naccantāpi kira rājānaṃ hāsetuṃ nāsakkimṣu. Atha sakko devarājā devanaṭaṃ pesetvā samajjaṃ kāresi, tadā rājā hasīti.

Koṭigāmo nāma māpito. Vatthūti bhaddajittherassa vatthu. Taṃ theragāthāvaṇṇanāyaṃ vitthārato āgatameva. Itarassāti naḷakāradevaputtassa. Ānubhāvāti puññānubhāvanimittaṃ.

Dānavasena datvāti taṃ pāsādaṃ attano pariggahabhāvaviyojanena dānamukhe niyojetvā. Vissajjetvāti citteneva pariccajanavasena datvā puna dakkhiṇeyyānaṃ santakabhāvakaraṇena nirapekkhapariccāgavasena vissajjetvā. Ettakenāti “bhūtapubbaṃ bhikkhave”ti ādiṃ katvā yāva “pabbajissatī”ti padaṃ ettakena desanāmaggena.

Bhikkhuno āyuvaṇṇādivaḍḍhanakathāvaṇṇanā

110. Idaṃ bhikkhuno āyusminti āyusmiṃ sādhetabbe idaṃ bhikkhuno icchitabbaṃ cirajīvītāya hetubhāvatoti. Tenāha “idaṃ āyukāraṇa”nti.

Sampannasīlassa
avipparisārapāmojjapītipassaddhisukhasamādhīyathābhūtañāṇādisambhavato
taṃsamutṭhānapaṇitarūpehi kāyassa phuṭattā sarīre vaṇṇadhātu vipasannā hoti,
kalyāṇo ca kittisaddo abbhuggacchatīti āha “sīlavato hī”tiādi.

Vivekaṃ pītisukhādīti ādi-saddena samādhīyaṃ pītisukhaṃ, apītiyaṃ kāyasukhaṃ,
satipārisuddhiyaṃ upekkhāsukhañca saṅgaṇhāti.

Appaṭikkūlatāvahoti appamāṇaṃ sattānaṃ, attano ca tesu appaṭikkūlabhāvato.
Hitūpasamhārādivasena pavattiyā sabbadisāsu pharaṇaappamāṇavasena
sabbadisāsu vipphārikatā.

“Arahattaphalasaṅkhātāṃ bala”nti vuttaṃ tassa akuppadhammatāya kenaci
anabhibhavanīyabhāvato.

“Loke”ti idaṃ yathā “ekabalampī”ti iminā sambandhīyati, evaṃ “duppasahaṃ
durabhisambhava”nti imehi sambandhitabbaṃ. Lokapariyāpanneheva hi dhammehi
tesaṃ balassa duppasahatā, durabhisambhavatā, na lokuttarehīti. Etthevāti etasmiṃ
arahattaphale eva, tadatthanti attho.

Lokuttarapuññampīti lokuttarapuññampi puññaphalampi. Yāva āsavakkhayā
pavaḍḍhati vivaṭṭagāmikusaladhammānaṃ samādānahetūti yojanā. Amatapānaṃ
piviṃsu heṭṭhimamaggaphalasamadhigamavasenāti adhippāyo.

Cakkavattisuttavaṇṇanāya līnatthappakāsanā.

ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΥΤΗ ΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Η παρούσα μετάφραση αποτελεί μέρος του PaliVerse Project, της πρώτης πλήρους και ενιαίας αγγλικής μετάφρασης του Κανόνα Πάλι, μαζί με τα Σχόλια (Aṭṭhakathā) και τα Υποσχόλια (Tīkā) και συνοδεύεται από διαδραστικά εργαλεία μελέτης. Το PaliVerse είναι ένα έργο σε εξέλιξη. Οι μεταφράσεις που δημιουργούνται με τεχνητή νοημοσύνη βελτιώνονται συνεχώς μέσω αναθεωρήσεων και σχολίων από ειδικούς. Το παρόν κείμενο αποτελεί την πιο πρόσφατη μετάφραση κατά την ημερομηνία λήψης.

Ημερομηνία δημιουργίας PDF: 14 Σεπτεμβρίου 2026

ΠΩΣ ΝΑ ΠΑΡΑΘΕΣΕΤΕ ΤΗΝ ΠΗΓΗ

PaliVerse (2026). Υποσχόλια. Ο Κανόνας των Ομιλιών - Υποσχόλια. 1. Η συλλογή των μακρών ομιλιών - Υποσχόλια. 3. Υποσχόλια για το κεφάλαιο για τον Πάτχικα. 3. Σχόλια για την ομιλία για τον παγκόσμιο μονάρχη έχει ανακτηθεί από το paliverse.org

© 2026 The PaliVerse Project · Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος
Κέντρο Μελέτης και Πρακτικής Βουδισμού Τεραβάδα
Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα
Το παρόν PDF μπορεί να διανέμεται ελεύθερα για σκοπούς μελέτης και πρακτικής.

PaliVerse.org